

Dúfa, že čítanie detí bude prevítať rovnako ako príroda na jar

Rozhovory s Petrom Karpinským

Spisovateľovi a pedagógovi Petrovi Karpinskému patrila v rámci festivalu Dni detskej knihy beseda s názvom Záhada stratenej sochy spojená s dramatizáciou na motívy knihy Rozprávky z múzea záhad a tajomstiev. Okrem toho deťom základných škôl v Dome umenia predstavil svoje najnovšie dielo Adela, ani to neskušaj!. V krátkom rozhovore nám prezradil aj to, ako festival Dni detskej knihy z pohľadu autora vníma.

Čím Vás festival Dni detskej knihy najviac oslovuje?

Páči sa mi idea stretávania sa autorov detskej knihy s deťmi. Je to už 34. ročník v poradí, a síce som sa na všetkých nemohol zúčastniť, pretože nie som taký „dlholetý“, ale páči sa mi práve to, že nielen deti sa stretávajú s autormi a ilustrátormi detských kníh, ale že aj samotní autori majú tú možnosť stretnúť sa a porozprávať aspoň dva - tri dni do roka, pretože nie všetci bývame v Bratislave, ale sme „rozlezení“ po celom Slovensku. A toto je podľa mňa taký veľmi zaujímavý princíp, rovnako aj to, že sa do popredia dostáva detská literatúra. Nachádzame sa totiž v takej spoločnosti, v ktorej sa ako keby na detskú literatúru trošičku zabúdalo.

Vy ste spomínali, že ste sa nemohli zúčastniť na všetkých ročníkoch festivalu Dni detskej knihy, no aj napriek tomu ste sa na viacerých z nich zúčastnili. Vedeli by ste povedať, čím je výnimočný práve tento ročník festivalu, ktorý sa koná v Piešťanoch?

Priznám sa, Piešťany mám veľmi rád. Chodievam sem relatívne často na festival Zázračný oriešok a takýto návrat aj cez Dni detskej knihy je pre mňa veľmi príjemný. Navyše sa festival koná aj v takomto ročnom období, keď všetko začína kvitnúť. Príde mi to také symbolické, že keď tá príroda ožíva, tak dúfajme, že v rámci vyhláseného Roka čitateľskej gramotnosti aj to naše čítanie u detí začne prevítať, tak ako príroda.

V Prešove pôsobíte aj ako pedagóg na Prešovskej univerzite. Vedeli by ste preto porovnať „život s knihou“ na východnom a na západnom Slovensku?

Je pre mňa ťažké porovnávať to. Viem, že ekonomická stránka na východe je predsa trošičku problematickejšia, než na území západného Slovenska. Rovnako aj sociálna štruktúra obyvateľstva je trošku odlišná. K tomu by sa mohli lepšie vyjadriť knihovníci, ako prebieha vypožičiavanie kníh. Pokiaľ viem, tak existujú oblasti, dedinky, kde nie je vôbec žiadna knižnica. Tým pádom je práca s knihou o to problematickejšia a deti sú buď odkázané na nákup kníh, alebo na nejaké školské knižnice alebo na vlastné čítanky. Myslím si teda, že práve tá ekonomická a sociálna štruktúra krajiny sa odráža aj do vzdelanosti a čítania literatúry.

Ráno na besede ste deťom predstavili svoju najnovšiu knihu Adela, ani to neskušaj!, ktorá získala aj ocenenie Najlepšie detské knihy jesene 2016. Čo pre autora znamená získať nejaké ocenenie?

Určite je to veľmi príjemné. Klamal by som, ak by som povedal, že ma to nepotešilo. Je to aj istá forma spätnej väzby od odbornej poroty alebo od odbornej verejnosti. V tomto prípade hovoríme o ocenení BIBIANY a IBBY, teda podľa mňa toho najvyššieho levelu. Na druhej strane sú zaujímavé ocenenia, ktoré nie sú na papieri. Keď ste na besede a deti vám prídu povedať, že sa im kniha páčila, tak aj toto je vlastne také skryté, alebo taký iný typ ocenenia. Takže to ocenenie vždy poteší.

Už Vás niekedy deti takto na besede alebo pri osobnom stretnutí inšpirovali a dali podnet k napísaniu knihy ?

Určite, dokonca práve táto kniha, o ktorej hovoríme, teda Adela, ani to neskúšaj! je napísaná podľa relatívne skutočnej udalosti. Nie je to záležitosť besedy, ale je to príbeh dievčatka, ktoré poznám aspoň takto z videnia, ktoré som stretával, a ktoré bývalo neďaleko nás. Takže zatiaľ čo ostatné knihy sú skôr fantastické, pohybujú sa tam rôzne rozprávkové bytosti, tak táto je iná. To je to, keď sa povie, príbehy zo života detí. Takže tu, dalo by sa povedať, že tá inšpirácia bola.

Ďakujem pekne za rozhovor a prajem ešte veľa tvorivých inšpirácií do Vašej nasledujúcej tvorby.

Autor rozhovoru: Martina Lešková

Akcia: Festival Dni detskej knihy 2017

Piešťany 11. 4. 2017

Slovenský spisovateľ, jazykovedec a vysokoškolský pedagóg Peter Karpinský sa v Piešťanoch deťom priznal, že raz dostal päťorku a toľko svoju žiacku knižku skrýval, až sa mu to nevyplatilo. Deti, ktoré čítajú ho poznajú cez jeho rozprávkového Ľukčeka, ale i tajomné Rozprávky z Múzea záhad a tajomstiev. Odborníci viackrát ocenili jeho publikáciu Sedem dní v pivnici. Známe sú i jeho dve knižočky - Kde asi rozprávka býva a Adela, ani to neskúšaj! Pretože on sám žije v Spišskej Novej Vsi, venoval tomuto mestu svoju Skalu útočiska – Povesti a príbehy zo Spišskej Novej Vsi a okolia.

Spomínate si na vašu prvú detskú knihu?

Prvou knihou, ktorú si pamätám z detstva je určite Pipi Dlhá Pančucha od švédskej spisovateľky Astrid Lingrenovej. Tá je pre mňa taká silná, že sa k nej stále vraciam.

Podelíte sa o Váš dojem, ako ste sa cítili v Piešťanoch na festivale Dni Detskej knihy?

Veľmi dobre, pretože toto mesto mám veľmi rád. A podujatia, ktoré sú spojené s literatúrou sú vždy úžasné.

Ako to teda bolo s tou vašou žiackou či inou knižkou?

Ja som bol pokojné dieťa a myslím, že mi to aj zostalo. Ale čo sa týka kníh, konkrétne žiackej knižky, dostal som raz päťorku v škole a bál som sa ju ukázať doma, tak som žiacku knižku schoval a vždy som potom tvrdil, že som ju buď zabudol v škole, alebo že som ju požičal spolužiakovi. Nedopadlo to dobre, takže som ju musel ukázať. A tak radím aj súčasným deťom: nerobte to, neskrývajte žiacke knižky, alebo nedostávajúce päťorky, to je podľa mňa ten najlepší prípad.

Viacerí autori sa na festivale podelili o svoje skúsenosti s písaním rozprávok. Akým spôsobom vznikajú tie Vaše?

Ja sa pridám na stranu ľudí, ktorí píšu svoje rozprávky perom. Najradšej píšem perom do zošita. Kupujem si veľké zošity. Potom to samozrejme musím prepisovať do počítača, ale je to fajn, lebo text mi prechádza dvakrát rukou. A točí sa aj cez hlavu, lebo keď to prepisujem, už vtedy robím prvýkrát nejaké úpravy. Perom na papier píšem hlavne preto, že som si zvykol, pretože veľa cestujem. Píšem svoje rozprávky vo vlaku. Ja viem, že aj vo vlaku sa dá otvoriť laptop, ale je to také nepohodlnejšie. Pre mňa je jednoduchšie otvoriť si blok a začať doň písať. A je to navyše aj zaujímavé, keď všetci v kupé sedia pri otvorených laptopoch a tvária sa tak veľmi dôležito, a ja si potom vytiahnem klasické pero a pripadám si taký „in“, taký „cool“.

Piešťany 11. 4. 2017

Autor interview: Viera Dusíková

Účastník interview: Peter Karpinský

Akcia: Festival Dni detskej knihy 2017

Podujatie: Pod' si s nami čítať (Elektrárňa Piešťany)